

איך יודעים שאין גוי בעולם שמוחל על שווה פרוטה?

שוה פרוטה כאילו נוטל נשמתו ממנו - ובנקודה הזו אין הבדל בין ישראל לעמים, כי הממון הוא בנפשו של אדם! כל ההבדל הוא רק באופן התגובה לאחר הגניבה, שיהודי מוחל על פחות משווה פרוטה, ואומות העולם לא. אפילו איוב שהשתבח במה שהיה 'ותרן בממונו' [מגילה כ"ח.]. התבאר בגמרא שזה רק על פחות מפרוטה שהיה מוחל לחנווני! (ומה שאנו רואים לפעמים בימינו בני אדם שמתרים בקלות על סכומים גדולים יותר - מדובר בכאלו שיכולים לוותר גם על נפשם... ואין זו מעלה שמתרים גם על ממונם...)

שורש ההבדל בין ישראל לעמים נעוץ בעבודת המידות הנוראה של האבות הקודשים, עם הזיכוך שעברו בכוח ההיתוך שבמצרים, עד שפסקה זוהמתן במעמד הר סיני. אנו צריכים להעריך ולהיות מודעים למעמד המיוחד שלנו, ולהתנהג בהתאם.

מי איכא למאן דאמר מעכו"ם בפחות משוה פרוטה לא? והא שלח רבי יצחק ברבי יעקב בר גיורי משמיה דרבי יוחנן הווי יודעין ששוכרין מן העכו"ם אפילו בפחות משוה פרוטה, ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן בן נח נהרג על פחות משוה פרוטה ולא ניתן להשבון. [סב.]

ופירש רש"י 'ואשמועינן ר' יוחנן דעכו"ם לא מחיל אפילו אפחות משוה פרוטה והוי גזל לדידהו'. הדבר מפליא וכי חז"ל בדקו בכל קצווי תבל ומצאו שאין אפילו גוי אחד שמוכן לוותר ולמחול על פחות משווה פרוטה? אומר הגאון רבי אברהם גרוזינסקי הי"ד 'צוק"ל שדבריהם אינם דברי נביאות - כיוון שהתורה 'לא בשמים היא' - אלא הם ירדו לסוף דעתו של אדם, והסיקו מתוך המקראות שאדם אינו מותר על ממנו בחינם! עד כדי כך שאמרו בב"ק [ק"י"ט]. 'א"ר יוחנן כל הגוזל את חברו

האם באמת הלב הוא אמצע הגוף?

הוא בסוף שני שלישי הגוף, [והכרס באמצע], אך ביחס לרוחבו של האדם הוא באמצע. [ואכן בביאור הפסוק 'קפאו תהומות בלב ים' [שמות טו ת] נחלקו הראשונים. הדעת זקנים מבעלי התוספות פירש - קפאו תהומות בלב ים, השני שלישים שלמטה קפאו והשליש של מעלה נבקע וכו', והיינו דכתיב 'בלב ים' כמו שהלב נתון בגוף האדם יש שני שלישים למטה ממנו ושליש למעלה ממנו. אולם האבן עזרא כתב: בלב ים. באמצע הגוף כנגד רוחב הגוף, כלומר שנחלקו אם מודדים לאורך או לרוחב].

אין מודדין אלא בחבל של נ' אמה לא פחות ולא יותר ולא ימדוד אלא כנגד לבו. [נ"ז:]

הנה בפשטות מיקומו של הלב הוא בשליש העליון של הגוף. אך בדברי חז"ל מצאנו כמה מקומות שהוא בא להגדיר אמצעו של דבר - כמו 'לב ים', וכ"כ בילקוט שמעוני [תחילת משלי] שהחכמה נתונה בלב, שהוא באמצע האדם, כך נאמר [בזוה"ק] על ירושלים שהיא באמצע העולם, כמו הלב שהוא באמצע הגוף? מסביר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א שהדבר תלוי אם אנו באים לבדוק את המיקום של הלב ביחס לגובהו של האדם -

סיפור נורא - מדוע הבעל הצעיר צעק על אישתו 'לכי מכאן'?

לאחר ששיחזרתי את כל סדרי לימודי בלילות האחרונים בדקדוק רב, האיר ה' את עיני ונפתרה התעלומה. באותו ערב שאירע המעשה, אחזתי בלימודי בגמרא האומרת "מי שיש לו ב' בתים בשני צידי רשות הרבים, עושה לחי מכאן ולחי מכאן".

בדיוק ברגעים שאשתי נכנסה, ואפילו לא הרגשתי בה, חזרתי בקול חזק "לחי מכאן ולחי מכאן", והיא שמעה ברור את המלים האלו, והייתה בטוחה שאני תובע ממנה שוב ושוב "לכי מכאן! לכי מכאן"! ויצאה מהחדר פגועה.

היא נרגעה לאחר שהראיתי לה את הגמרא, והסברתי לה שלא אמרתי 'לכי', אלא 'לחי', והכוונה לדין בדיני עירובין, שעושים עמוד בסוף הרחוב, וזה נקרא "לחי", והיא תקנה לשבת, לזכור שלא לטלטל בשבת.

הבה נחשוב - הרי האישה לא היתה יכולה לדמיין את האמת, ולא יכלה לראות שום צד זכות, אבל בכל זאת היתה צריכה לגשת לבעלה לאחר הלימוד ולשאול אותו זה הפריע לך, וכך לא היתה נוצרת טינה בליבה.

המוסר השכל הוא - שכך צריך כל אדם לעשות, או לדון לכף זכות, או לגשת אל האדם ולדבר עמו.

[קובץ בשם 'יוי העמודים']

ת"ר עיר של יחיד ונעשית של רבים ורה"ר עוברת בתוכה כיצד מערבין אותה עושה לחי מכאן ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה מכאן ונושא ונותן באמצע. [נ"ט]

לפניכם סיפור נורא שהתפרסם לאחרונה, כפי שסיפר בעל המעשה:

אני אוהב ללמוד בריכוז ובקול, כך נהגתי גם בישיבה, וכך גם המשכתי לנהוג לאחר נישואי, כשהייתי לומד בלילה בסלון הבית מרוכז בסוגיה - ולומד בקול.

והנה כמה שבועות לאחר נישואי הבחנתי ברעייתי שאין פניה אלי כתמול שלשום, הרגשתי שיש בלבה איזו שהיא תרעומת עלי, התפלאתי מאוד שכן חיינו עד אז במלא האחוה והרעות כפי שראוי להיות בכל בית של תורה.

לא התעלמתי ולא המתנתי, אלא מיד ניגשתי והתעניינתי בעדינות - מה קרה? כשראיתה שאני מעונין להקשיב לה, פתחה את סגור ליבה, ואמרה - באחר הלילות נכנסתי לסלון כדי לקחת דבר מה כשישבת ולמדת כדרךך.

השתדלתי לא להפריע, אך אתה הרגשתי צורך משום מה להעיר לי בנימה פוגעת: "לכי מכאן! לכי מכאן!" וחזרת שוב ושוב על הבקשה הבוטה הזו!

גם אם כניסתי לחדר הפריעה לך היה עליך להעיר בצורה עדינה יותר, ולא לסלק אותי בבוטות.

נדהמתי למשמע אוזני מעולם לא על דעתי לדבר כך, ובוודאי שלא לאשתי הטובה והמסורה, לא ידעתי את נפשי, ולא הבנתי איך שמעה מפי כדבר הזה, אימצתי את זיכרוני אך לשוא.

ניסיתי לחקור ולברר אצלה באיזה יום זה קרה, היתכן שמרוב ריכוז בלימודי לא שמתי לב ונכשלתי בדיבורי?!

ניתן לפנות: peninim88@gmail.com

הפנינים מלוקטים ונערכים בשינויי עריכה וקיצור נדרשים

להשתתפות בהוצאת העלון בנדרים פלוס

באמצעות 'נוה אריה' - פנינים מאירים